

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีมีการปรับปรุง
โครงสร้างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์^๑

กรมกิจการเด็กและเยาวชนมีหนังสือ ที่ พม ๐๓๐๑/๑๕๓๖ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมกิจการเด็กและเยาวชนขอหารือเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมาแตกร้างและทรุดเอียงทำให้ไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๔ สำนักส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขออนุมัติดำเนินการประกวดราคาจัดจ้างก่อสร้างอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา โดยมีคณะกรรมการตรวจการจ้างในขณะนั้นจำนวน ๓ คน และผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้างอีก ๑ คน ดังนี้

๑.๑ นาย ธ. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นประธานกรรมการตรวจการจ้าง

๑.๒ นางสาว ย. หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นกรรมการตรวจการจ้าง

๑.๓ นาย ม. นายช่างโยธาชำนาญงาน สำนักส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นกรรมการตรวจการจ้าง

๑.๔ นาย ถ. นายช่างโยธาชำนาญงาน สำนักส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้าง

๒. เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ นาย ถ. รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ลงนามในสัญญาเลขที่ ๑๑/๒๕๕๔ ว่าจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด ค. ก่อสร้างอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดให้มีการส่งมอบงานและจ่ายเงินจำนวน ๔ งวด

๓. เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ค. ได้ส่งมอบงานครบถ้วนสมบูรณ์ โดยคณะกรรมการตรวจการจ้างได้มีการตรวจสอบและลงนามในเอกสารการตรวจรับถูกต้อง

๔. พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ ทำให้มีการปรับปรุงหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังต่อไปนี้

^๑ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๑๑/๒๐ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๔.๑ มาตรา ๔ กำหนดให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง หรือของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงทำให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โอนมาเป็นกลุ่มออกแบบเพื่อกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งการแบ่งโครงสร้างภายในส่วนราชการดังกล่าวเป็นไปตามคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ ๑๖๔/๒๕๖๓ เรื่อง แบ่งโครงสร้างภายในส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยกำหนดให้กลุ่มออกแบบเพื่อกลุ่มเป้าหมายพิเศษเป็นกลุ่มงานภายในกองกลาง

๔.๒ มาตรา ๖ กำหนดให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน หรือของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมาตรา ๖ (๒) กำหนดให้เฉพาะบางส่วนของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการไปเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน จึงทำให้หน่วยงานบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด ซึ่งเดิมสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โอนมาสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน

๔.๓ การปรับปรุงหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดังกล่าวมีผลให้คณะกรรมการตรวจการจ้างจำนวน ๓ คน และผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้างอีก ๑ คน เปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่สังกัดใหม่ ดังนี้

(๑) นาย ธ. ปัจจุบันเกษียณอายุราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๒) นางสาว ย. ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กปัตตานี ในสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน

(๓) นาย ม. ปัจจุบันเกษียณอายุราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๔) นาย ถ. ผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้าง เกษียณอายุราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเสียชีวิตแล้ว เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๕. ต่อมาปรากฏว่า อาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช แตกร้าว ทรุดเอียง และไม่ปลอดภัยจนไม่สามารถใช้งานได้ เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชต้องไปเช่าสถานที่ของเอกชนเปิดเป็นสำนักงานเพื่อปฏิบัติงาน กรมกิจการเด็กและเยาวชนได้รับความเสียหายจากการไม่ได้ใช้อาคารบ้านพักดังกล่าวและค่าใช้จ่ายในการเช่าสถานที่ของเอกชน รวมถึงได้ใช้งบประมาณของกรมกิจการเด็กและเยาวชนในการซ่อมแซม

อาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยเหตุนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชน จึงมีคำสั่งกรมกิจการเด็กและเยาวชน ลับ ที่ ๘๗๐/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยให้ดำเนินการ ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน และให้สรุปสำนวน พร้อมเสนอความเห็นต่อผู้แต่งตั้ง เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้เสนอความเห็นที่ไม่สามารถดำเนินการสืบสวน หาข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อไปได้ ขอให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนว่าจ้างบุคคลเพื่อพิสูจน์ฐานราก เสาเข็มของอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชว่าเป็นไปตามแบบ หรือมีการทุจริตหรือไม่

๖. กรมกิจการเด็กและเยาวชนว่าจ้างมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ตรวจสอบอาคาร บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งได้เสนอรายงานผลการสำรวจตรวจสอบ ความมั่นคงแข็งแรงทางวิศวกรรม ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการทรุดตัวของโครงสร้างอาคาร โดยพิจารณาจากผลการทดสอบความยาวเสาเข็มว่า เสาเข็มมีความยาว ๖ เมตร ฐานราก ซึ่งปลายเข็มจะอยู่บนชั้นดินอ่อน เมื่อปลายเสาเข็มไม่ได้อยู่บนชั้นทรายที่ความลึก ๑๒-๑๔ เมตร มีผลทำให้เกิดการทรุดตัวต่อเนื่อง เมื่อเกิดการเคลื่อนที่ของระดับน้ำในดินในแต่ละฤดู ด้วยเหตุนี้ จึงมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจการจ้างในการตรวจรับ งานงวดที่ ๑ ว่า อาจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เนื่องจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ค. มีหนังสือ ส่งมอบงานงวดที่ ๑ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔ พร้อมสรุปงานงวดที่ ๑ ระบุชนิดเสาเข็ม คอนกรีตอัดแรงความยาว ๑๔ เมตร คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ลงนามตรวจรับงาน เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔ เห็นควรอนุมัติจ่ายเงินค่าจ้างงวดที่ ๑ เป็นเงินจำนวน ๑,๕๕๐,๒๕๐ บาท และกรมพัฒนา สังคมและสวัสดิการได้จ่ายเงินให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด ค. เรียบร้อยแล้วซึ่งผลการตรวจสอบ ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์พบว่า ผู้รับจ้างก่อสร้างอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด นครศรีธรรมราชตอกเสาเข็มลงดินความยาวเพียง ๖ เมตร เท่านั้น ซึ่งไม่ตรงกับการเบิกจ่ายเงิน ตามงวดงานที่ ๑ ที่ได้มีการเบิกจ่ายเงินค่าเสาเข็มความยาว ๑๔ เมตร

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น กรมกิจการเด็กและเยาวชนจึงขอหารือประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชอนุมัติ และก่อสร้างด้วยงบประมาณของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ต่อมา มีการปรับปรุงหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่งผลให้อาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด นครศรีธรรมราชเป็นทรัพย์สินโอนมาเป็นของกรมกิจการเด็กและเยาวชน จะถือว่าหน่วยงานใด เป็นหน่วยงานที่ได้รับความเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นที่สอง กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่อาคารบ้านพักเด็ก และครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชเกิดจากคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้นำชี้สถานที่ และควบคุมงานการก่อสร้างไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการในการตรวจรับงานก่อสร้างอาคาร บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช งวดที่ ๑ และต่อมา มีการปรับปรุงหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่งผลให้กรรมการในคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้นำชี้

สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้างเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่สังกัด จะถือว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ผู้อยู่ในข่ายว่าเป็นผู้กระทำละเมิดนั้นสังกัด และหัวหน้าหน่วยงานใดมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

ประเด็นที่สาม หากกรมกิจการเด็กและเยาวชนจะแต่งตั้งบุคคลซึ่งเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามคำสั่งกรมกิจการเด็กและเยาวชน ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดอีกครั้ง จะขัดต่อมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

ประเด็นที่สี่ กรมกิจการเด็กและเยาวชนจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิดได้หรือไม่ หากไม่อาจดำเนินการได้ กรมกิจการเด็กและเยาวชนจะสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกับบุคคลที่ปล่อยปละละเลยให้การใช้สิทธิเรียกร้องขาดอายุความได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมกิจการเด็กและเยาวชน โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.ร.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมกิจการเด็กและเยาวชน และกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชอนุมัติและก่อสร้างด้วยงบประมาณของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ต่อมามีการปรับปรุงหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่งผลให้อาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นทรัพย์สินโอนมาเป็นของกรมกิจการเด็กและเยาวชน จะถือว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่ได้รับความเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เห็นว่า มาตรา ๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้

๒ มาตรา ๖ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดังต่อไปนี้ ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แล้วแต่กรณี

(๑) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เฉพาะ

(ก) กองบริหารกองทุน เฉพาะงานเกี่ยวกับกองทุนคุ้มครองเด็ก

(ข) งานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

(๒) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เฉพาะ

(ก) สำนักบริการสวัสดิการสังคม เฉพาะงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

(มีต่อหน้าถัดไป)

โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมาตรา ๖ (๒)^๓ กำหนดให้ เฉพาะบางส่วนของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการโอนไปเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน และมาตรา ๗^๔ กำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการตามมาตรา ๖ ไปเป็นของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ อำนาจหน้าที่และทรัพย์สิน รวมทั้งสิทธิและหนี้ของหน่วยงานบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัด ซึ่งเดิมเป็นส่วนงานภายในสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและเด็ก โดยเป็นงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จึงโอนมาเป็นของกรมกิจการเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๖ (๒) และมาตรา ๗ เมื่อความเสียหายเกิดขึ้นกับอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็นทรัพย์สินที่โอนมาเป็นของกรมกิจการเด็กและเยาวชน โดยผลของกฎหมายตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ ในกรณีนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชนจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยให้ความเห็นไว้ในประเด็นทำนองเดียวกันนี้แล้วในเรื่องเสรีจีที ๒๕๗/๒๕๕๗^๕

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

(ข) สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและเด็ก เฉพาะงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

(ค) สถานสงเคราะห์เด็กและเยาวชน

(ง) ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(จ) งานตามกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(๓) สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ เฉพาะ

(ก) กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย เฉพาะงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

(ข) สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก

(ค) สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เยาวชน

(ง) งานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

(จ) งานตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

“มาตรา ๗ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการตามมาตรา ๖ ไปเป็นของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

“บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง กรมชลประทานหารือเกี่ยวกับการแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีโครงการฝายราชิไศล ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๒๕๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรื่องเสรีจที่ ๔๙๐/๒๕๔๙^๖ และเรื่องเสรีจที่ ๘๕๓/๒๕๕๑^๗ และเมื่อกรมกิจการเด็กและเยาวชนได้ใช้งบประมาณในการซ่อมแซมอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวดังกล่าวอีกด้วย กรมกิจการเด็กและเยาวชนจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายดังกล่าว

ประเด็นที่สอง กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่อาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมาเกิดจากคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้างไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการในการตรวจรับงานก่อสร้างอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา งวดที่ ๑ และต่อมาได้มีการปรับปรุงหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่งผลให้กรรมการในคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้างเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่สังกัด จะถือว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ผู้อยู่ในข่ายว่าเป็นผู้กระทำละเมิดนั้นสังกัด และหัวหน้าหน่วยงานใดมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า กรณีที่ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่อาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมาเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ คือ คณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้างนั้น ซึ่งแยกพิจารณาได้เป็น ๒ กรณี

กรณีที่หนึ่ง นางสาว ย. กรรมการตรวจการจ้าง ซึ่งเดิมดำรงตำแหน่งหัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ แต่ปัจจุบันได้โอนมาปฏิบัติหน้าที่ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กปัตตานี กรมกิจการเด็กและเยาวชน โดยผลของกฎหมาย ดังนั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าการกระทำของนางสาว ย. ทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชนจึงเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสรีจที่ ๒๕๗/๒๕๔๗^๘ เรื่องเสรีจที่ ๔๙๐/๒๕๔๙ และเรื่องเสรีจที่ ๘๕๓/๒๕๕๑

กรณีที่สอง โดยที่ปรากฏจากข้อเท็จจริงว่า นาย ธ. ประธานกรรมการตรวจการจ้าง นาย ม. กรรมการตรวจการจ้าง และนาย ถ. ผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้าง ซึ่งเดิมสังกัดสำนักส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้โอนเปลี่ยนไปสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยปัจจุบันทั้งสามรายเกษียณอายุราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๖๔๑ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๗บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีจ้างเหมาปรับปรุงก่อสร้างค่ายลูกเสือระดับชาติจังหวัดตรัง ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๑๑๘๕ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

และความมั่นคงของมนุษย์ และนาย ถ. เสียชีวิตแล้วเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ดังนั้น จึงถือว่าเจ้าหน้าที่ทั้งสามราย คือ นาย ธ. นาย ม. และนาย ถ. เป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในกรณีนี้คือปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ทั้งนี้ โดยที่การกระทำของเจ้าหน้าที่ คือ นาย ธ. นาย ม. และนาย ถ. ซึ่งสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำให้เกิดความเสียหายแก่กรมกิจการเด็กและเยาวชน และนางสาว ย. ซึ่งสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานที่ตนสังกัด จึงเป็นกรณีที่ความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ดังนั้น ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชนจึงมีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด อันเป็นไปตามข้อ ๑๑^๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดร่วมกันนั้น หน่วยงานทั้งสองจะต้องตกลงกันให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและให้หน่วยงานของรัฐอีกหน่วยงานหนึ่งร่วมลงนามในคำสั่ง ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๘๕๓/๒๕๕๑^{๑๐}

ประเด็นที่สาม หากกรมกิจการเด็กและเยาวชนจะแต่งตั้งบุคคลซึ่งเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามคำสั่งกรมกิจการเด็กและเยาวชน ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดอีกครั้ง จะขัดต่อมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ เห็นว่า เมื่อกรมกิจการเด็กและเยาวชนได้เคยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และคณะกรรมการดังกล่าวได้เสนอความเห็นที่ไม่สามารถดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อไปได้ กับขอให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนว่าจ้างบุคคลเพื่อพิสูจน์ฐานรากเสาเข็มของอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชว่าเป็นไปตามแบบหรือมีการทุจริตหรือไม่ ซึ่งต่อมากรมกิจการเด็กและเยาวชนได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ตรวจสอบอาคารบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามข้อหาเรื่องนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชนจึงอาจเสนอแต่งตั้งบุคคลซึ่งเคยแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามคำสั่งกรมกิจการเด็กและเยาวชน ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

^๙ข้อ ๑๑ ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง และหรือความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ หรือข้อ ๑๐ บรรดาที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

เป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดอีกครั้งได้ ซึ่งไม่ขัดต่อมาตรา ๑๓^{๑๑} หรือมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นความเสียหายที่เกิดจากข้อเท็จจริงและมูลละเมิดเดียวกัน หากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงหลายคณะ อาจพิจารณาในแนวทางที่ต่างกันและแตกต่างกันได้ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๓๘๙/๒๕๖๕^{๑๓} และเรื่องเสร็จที่ ๕๗๐/๒๕๖๖^{๑๔}

ประเด็นที่สี่ กรมกิจการเด็กและเยาวชนจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิดได้หรือไม่ หากไม่อาจดำเนินการได้ กรมกิจการเด็กและเยาวชนจะสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกับบุคคลที่ปล่อยปละละเลยให้การใช้สิทธิเรียกร้องขาดอายุความได้หรือไม่ เห็นว่า การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่า เจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือไม่ เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ หากเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ และเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวนเท่าใด ซึ่งหากเหตุการณ์ได้ล่วงเลยเวลามานานมากจนขาดอายุความทำให้การสอบสวนไม่อาจเกิดผลบังคับได้ก็อาจยุติการสอบสวนได้

สำหรับอายุความตามข้อหาหรือนี้ พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

(๑) กรณีนาย ถ. ผู้นำชี้สถานที่และควบคุมงานการก่อสร้าง ได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ดังนั้น หากกรมกิจการเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นผู้เสียหายและเป็นเจ้าหน้าที่

^{๑๑}มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เป็นคู่กรณีเอง

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

(๕) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๑๒}มาตรา ๑๖ ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๓}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด : กรณีการจัดซื้อและจัดจำหน่ายถุงมือยางขององค์การคลังสินค้า ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๑๑/๑๐๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^{๑๔}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ : กรณีการเบิกจ่ายเงินรางวัลประจำปีขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วน ที่ นร ๐๙๑๑/๓๖ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รู้ถึงความตายของนาย ถ. เกินหนึ่งปี สิทธิเรียกร้องของกรมกิจการเด็กและเยาวชนอันมีต่อนาย ถ. เจ้ามรดกก็จะขาดอายุความ เนื่องจากพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของนาย ถ. เจ้ามรดก ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๗๕^{๑๕} วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) กรณีคณะกรรมการตรวจการจ้าง กระทำละเมิดทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหาย ระยะเวลาเกินสิบปีนับแต่วันที่คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจรับงานงวดที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔ อันเป็นวันที่มีการกระทำละเมิด ก็ถือว่าขาดอายุความแล้วตามมาตรา ๔๔๘^{๑๖} วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่หากข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า การกระทำความผิดฝ่าฝืนมีมูลความผิดตามมาตรา ๑๕๗^{๑๗} แห่งประมวลกฎหมายอาญาด้วย ซึ่งมีอายุความสิบห้าปีและเป็นกำหนดอายุความที่ยาวกว่าอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องทางแพ่ง ก็ให้นำอายุความที่ยาวกว่าตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับตามมาตรา ๔๔๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในกรณีที่ปรากฏชัดว่าสิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนขาดอายุความแล้ว กรมกิจการเด็กและเยาวชนต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดในกรณีที่ทำให้คดีขาดอายุความและดำเนินการทั้งทางวินัยและทางแพ่งกับผู้ต่อไป โดยไม่ต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาว่าคดีขาดอายุความก่อน ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๕๐๘/๒๕๔๒^{๑๘}

^{๑๕}มาตรา ๑๗๕๔ ห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตายหรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้ หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก

คดีฟ้องเรียกตามข้อกำหนดพินัยกรรม มิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อผู้รับพินัยกรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึงสิทธิซึ่งตนมีอยู่ตามพินัยกรรม

ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๙๓/๒๗ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี มิให้เจ้าหนี้นั้นฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก

ถึงอย่างไรก็ดี สิทธิเรียกร้องตามที่ว่ามาในวรรคก่อน ๆ นั้น มิให้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดสิบปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย

^{๑๖}มาตรา ๔๔๘ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมิใช่โทษตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซ้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

^{๑๗}มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๑๘}บันทึก เรื่อง อำนาจของกระทรวงการคลังในการตรวจพิจารณาสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในความรับผิดทางละเมิดที่ขาดอายุความ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๖/๒๑๐ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีข้อสังเกตว่า สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนขาดอายุความแล้ว หากหน่วยงานของรัฐประสงค์จะดำเนินการต่อไปก็ไม่มีผลเป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดที่จะสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป ซึ่งหากปรากฏว่ามีผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยแม้ว่าสิทธิเรียกร้องจะขาดอายุความแล้ว ก็ยังอาจฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับตามสิทธิเรียกร้องต่อไปได้ เนื่องจากศาลจะอ้างเอาอายุความมาเป็นเหตุยกฟ้องมิได้หากคู่ความไม่ได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๙๓/๒๕๑^๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๕๔^{๑๐} อย่างไรก็ตาม กรณีที่สิทธิเรียกร้องขาดอายุความแล้ว การออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนถือเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๔๗/๒๕๕๖ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ๘๘๗/๒๕๕๖ และการดำเนินคดีที่ขาดอายุความนั้น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑^{๑๑} กำหนดว่าการณคดีขาดอายุความแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังยืนยันให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ทั้งที่เห็นได้ล่วงหน้าว่า หากดำเนินคดีต่อไปก็มีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กล่าวคือ เสียค่าใช้จ่าย เสียเวลา เสียกำลังคนในการปฏิบัติงานโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งการดำเนินคดีของรัฐไม่ควรดำเนินการในลักษณะที่เอารัดเอาเปรียบเอกชนด้วยการคาดหวังว่าเอกชนอาจไม่ยกอายุความขึ้นต่อสู้คดี เพราะความไม่รู้กฎหมายหรือความหลงลืม หรืออาจขาดนัดยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณา เพราะมีผลให้การอำนวยความสะดวกของรัฐขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่ควรนำคดีที่ขาดอายุความแล้วส่งให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๗

^๙มาตรา ๑๙๓/๒๕๑ เมื่อไม่ได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ศาลจะอ้างเอาอายุความมาเป็นเหตุยกฟ้องไม่ได้

^{๑๐}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกรณีสิทธิเรียกร้องขาดอายุความ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๑๓๓ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^{๑๑}มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง)